

STRATEGI: Skal psykiatrifaget legge alle eggene i legemiddelkurven, spur LIS-lege i psykiatri Andreas Nydal. Savushkin

Få mer informasjon

Klikk her

wegovy semaglutid
novo nordisk

KUN FOR HELSEPERSONELL

Psykiatri på billigsalg

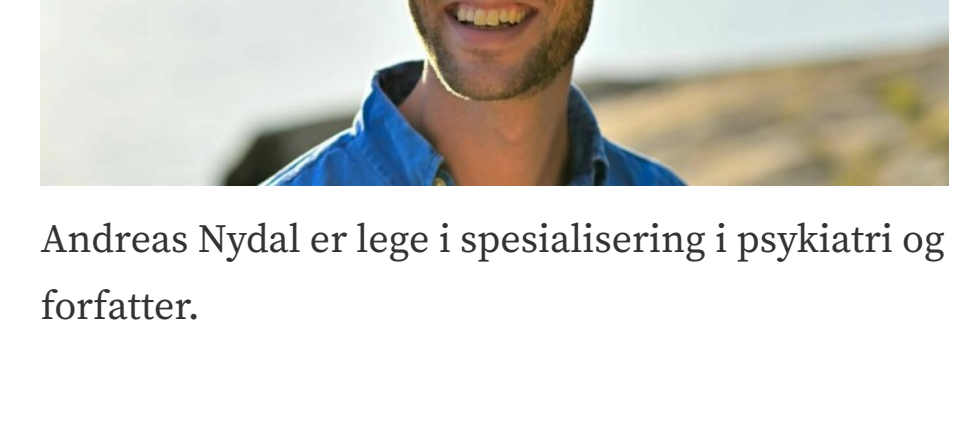
Kombinasjonen av rekrutteringskrise og en dansk psykologs nedleggingsønske, virker å ha gått sterkt inn på norsk psykiatrisk forening. I forsøket på å redde profesjonen, er jeg redd de heller graver psykiaterens grav.

Andreas Nydal
LIS I PSYKIATRI

PUBLISERT Tirsdag 19. september 2023 - 09:18 SIST OPPDATERT Tirsdag 19. september 2023 - 15:22

UNDER MEDISINSTUDIET ville en profilert psykiater selge inn faget sitt til et fullsatt auditorium. Tenk så viktig psykiateren er, sa han, for hva om depresjonen egentlig bare skyldes lavt stoffskifte? Eller hva om psykosen og det lave utviklingsnivået egentlig skriver seg fra et svært sjeldent medfødt syndrom? Han virket stolt over denne evnen som liksom var forbeholdt vår edle profesjon, og mente å ha overbevist oss om psykiaterens eksistensberettigelse og avgjørende viktighet. Han var fullstendig uvitende om implikasjonene av egen argumentasjon, nemlig at psykiateren var overflødig til hverdags, men i enkelte tvilstilfeller kunne hentes frem fra et kott, børstes støv av, spørres om den psykiske lidelsen kunne ha en organisk årsak, få svar, og så settes pent tilbake igjen i kottet sitt.

Andreas Nydal er lege i spesialisering i psykiatri og forfatter.

Norsk psykiatrisk forening går enda lenger. De skriver at det publiseres **systematisk desinformasjon om psykofarmaka**. Foreningen har også fremmet standpunkter på grunnkurs for blivende psykiatere at psykoterapien bør overlates til psykologene. En slags arbeidsfordeling som tvinger seg frem ved rekrutteringsvikt.

❗ *Feilaktige konklusjoner om antidepressivas effekt kan hindre personer som lider av depresjon fra å søke andre løsninger for å lindre tilstanden deres*

LITEN EFFEKT. Å legge alle eggene i legemiddelkurven kunne vært en ok strategi, om bare evidensgrunnlaget tålte det.

Den uavhengige organisasjonen Cochrane Library, som er alle legers venn i kunnskapsjungleen, har nemlig publisert store oversikter om antidepressiva og sentralstimulerende nylig. I 2019 skrev de at antidepressiva samlet sett i utvalget de så på, hadde så liten effekt at en kliniker ikke kunne oppdage den i møte med pasienten. De skrev også at feilaktige konklusjoner om antidepressivas effekt kan hindre personer som lider av depresjon fra å søke andre løsninger for å lindre tilstanden deres, som for eksempel psykoterapi og håndtering av psykososiale stressorer (...). En kan diskutere om det er rimelig å bedømme en så uensartet gruppe legemidler samlet, men den krasse konklusjonen fra en ellers svært nøktern gruppe er påfallende.

Psykisk helsevern - behandling som ikke hjelper

PARADOKS. For depresjon har vi noe som kalles behandlings-forekomst-paradokset. Nemlig det at stadig flere får depresjonsbehandling, som vi tross alt mener er effektiv, men forekomsten av depresjon står på stedet hvil, eller øker. WHO har lenge trodd at depresjon vil topp sykdomsbyrden i verden i 2030. Dette paradokset er forsøkt forstått av en gruppe eksperter knyttet til depresjonsforebygging. De har flere forslag til forklaringsmodeller for paradokset, men erkjenner selv at de har sterkeste belegg for å anta følgende: forskningslitteraturen har overestimert legemidlenes effekt, at de uansett ikke fungerer like godt i den «virkelige verden» som i studienes kontrollerte forhold. I tillegg er depresjon ofte tilbakevendende, og det roter til tallene. Her har Cochrane med flere argumentert for legemidlenes beskjedne effekt, og så foreslår forskere at til og med den lille effekten som er, er oppblåst.

Likevel øker befolkningens bruk av antidepressiva, selv om stadig flere fagfolk får øynene opp for den svært beskjedne effekten og de plagsomme bivirkningene. Dette handler antakeligvis mer om en presset fastlegefjeneste, lange ventelister til DPS og helsepersonells behov for å gjøre noe, selv når de ikke har tid til å gjøre nok.

SENTRALSTIMULERENDE. ADHD har vært stridstema i Morgenbladet og Aftenposten den siste tiden. Debatten er et ekko av den som foregikk i tidsskrift for norsk legeforening i 2018. I mars 2023 kom så en oppdatering av en stor sammenstilling av hva vi vet om sentralstimulerende til barn. De skriver at det mangler belegg for langtidsbehandling, samt at kvaliteten på studiene er så dårlige at en ikke kan si sikkert at sentralstimulerende er positivt for barn med ADHD i det hele tatt. De finner at sentralstimulerende reduserte ADHD-symptomer, ut ifra lærerens vurdering, men finner ingen effekt på barnets livskvalitet. Dette kan passe med klinikerens erfaring: "Observasjoner av barns små ADHD-medisiner, tilsier at mange blir tilsynelatende bedre til å konsentrere seg, men de kan bli intenst opptatt av detaljer og forsvinne litt inn i seg selv", skriver forfatterne av Lek og læring i et nevrooperspektiv (2022).

ANNONSE KUN FOR HELSEPERSONELL

Kun for helsepersonell

BUKSPYTT-KJERTELSVIKT:

Her er symptomene du må kjenne til

Les mer

VIATRIS

Det er flere og flere holdepunkter for at systemet spiller disse barna dårlige. Det hjelper ikke den fortvilte forelderen som har et urolig barn som strever nå. Barndommen til det aktuelle barnet foregår nå og det hjelper ikke med akademiske utlegninger om at systemet er problemet. Om vi likevel kunne tillatt oss redelighet nok til å hjelpe dette barnet her og nå, uten å måtte si at ADHD er kurert en gang for alle med en pille, ville det hjulpet på den faglige integriteten.

De fleste vil snart pleie demenssyke

Bipolar lidelse og psykoselidelser har god effekt av legemidler, men hvis (når) tvangsbegrensingsloven kommer, vil antakeligvis bruken av disse reduseres dramatisk.

Hva da for norsk psykiatrisk forenings psykiater? Inn igjen i kottet.

BILLIGSALG. Foreningen føler kanskje det brenner under føttene deres, men det er ingen grunn til å selge faget til den som byr lavest.

❗ *Psykiatere og psykologer kunne satt en faglig grense ved ADHD-tendensen i samfunnet.*

Istedenfor å prøve å smelte sammen kropp og sinn, som det virker som resten av samfunnet har gjort for lenge siden, opprettholder psykiatrisk forening det kunstige skillet. Hjernehelsete, kaller de det, som om hjernen gir mening som ensomt organ i det hele tatt. Hjernen er en informasjonssentral hvis eksistensberettigelse avhenger av dens kontaktpunkter. Hjernen alene er like meningsfull som en sikringsboks flytende i løse lufta. Hjernen er kroppen, kroppen gir hjernen mening. Det er vanskelig å se for seg en eneste sykdom som er rent somatisk eller rent psykisk, og både pasientens bedring og legenes jobbtilfredshet vil fremmes av et helhetlig syn og virke.

HELHETSMEDISIN. Psykiateren bør få være en helhetslege på sykehus. Istedenfor å rømme med halen mellom beina fordi få vil bli psykiatere, kan det gjøres mer attraktivt å bli psykiater.

Mindre pakkeforløp, mindre dokumentasjon, mer helhetsmedisin. Et profesjonelt blikk som evner å se at sykdom er navnet vi gir et dysfunksjonelt samspill mellom sårbarhet og omstendigheter. Kombinasjonen av hva livet kaster på deg, og hva du har å ta imot med, istedenfor å late som vi opererer med tilfeldig rammende kjemiske ubalanser i hjernen. På den måten blir psykiatrien uløselig forbundet med sosiologien og filosofien, en relasjon den visner foruten.

Psykiatrien kan også få den viktige oppgaven å målbarere faglige grenser for uhensiktsmessige strømninger i samfunnet. Den utbredte tilretteleggingskulturen i Agder-skolene for eksempel, som antakelig er med å opprettholde og forsterke angstplager, heller enn å lindre dem. Modige forskere fra barne-og-ungdomspsykiatrien forsøker nå å gjøre noe med alvorlige individuelle lidelser, ved å forandre systemet.

Vi må unngå at behandling av overvekt forbeholdes de rike

GRENSESETTING. På samme måte kunne psykiatere og psykologer satt en faglig grense ved ADHD-tendensen i samfunnet. Kanskje det er normalt å være ukonsentrert i en tid som vår? Kanskje uroen er helt forståelig adferd av gutten født i desember, som blir bedt om å sitte stille hele dagen i en klasse på 24 elever, under oppsyn av én forstrukket lærer?

Tidsånden krever raske løsninger, standardiserte løp, oppfyllelse av rettigheter, innfrielse av krav. Vi søker enkle løsninger, medisiner, på et komplekst samfunnsproblem, ungers mistrivsel på en overfylt og prestasjonsjagende skole. På samme vis forsøker vi stadig mer antidepressiva til unge som strever med økende meningsløshet, gledesløshet og likegyldighet, selv om det kanskje er tilknytning de trenger, i en individualistisk og ensom tid. Psykiatrien bør stille spørsmål ved dette kravet i tiden, istedenfor å forsøke å oppfylle det. Lars Lien, leder av foreningen, ønsket fast track av ADHD-diagnostisering, slik at flere kan få medisiner tidligere. Altså en fartsøkning av en diagnostikk hvor allerede under halvparten var godt dokumentert, ifølge Surén et al i 2018.

REDELIGHET. Legemidler har en plass i psykiatrien, men jeg savner redelighet. Handlingen å skrive ut en pille som behandling for depresjon, kan lure pasienten til å tro at bare instruksjonen på tabletteskjen følges, så går depresjonen over. Vi kunne eksempel kalle det støtte på veien, eller hjelp underveis, men ikke henfalt til å kalle det behandling, for det lover for mye. Johann Hari er inne på dette problemet i sin bok Lost Connections (2019), nemlig at vi forsinker individualistiske løsninger på problemer fremkalt av individualismen, og dermed er like langt.

Norsk psykiatrisk forening hadde vært uendelig mer tjent med følgende uttalelse om for eksempel sentralstimulerende ved ADHD:

«Sentralstimulerende til barn er en grei venteløsning. En løsning mens vi venter på at Norge skal følge Sveriges og kanskje etter hvert Danmarks skjermedrettet, at lek skal få en større del i skolen, at reform 97 erkjennes som det mislykkede prosjektet det er, at gutter og jenter født sent på året skal få muligheten for gradert oppstart i skolen, og kanskje viktigst av alt – at vi får flere lærere i grunnskolen».

Lovisenberg har byttet ut faksmaskinen med deling i kjernejournal

Ingen oppgitte interessekonflikter

PSYKIATRI DEBATT ADHD LEGEMIDLER

Mener regjeringen ikke kan Ukommunikasjon på alvor: – Kan ikke bare sende personer til personer som sliter

Helsetilsynet: Uforsvarlig behandling ved akuttmottaket ved Sykehuset Telemark

Helseplattformen: Vi må bygge litt til

Testet antivirusermedisiner ved nydiagnostisert type 1-diabetes: – Signifikant behandlingseffekt

Rapport fra sykehjem: 15 døde mellom måltid

St. Olavs starter klinisk utprøving av digital NEWS skår

Egne regler for innleie i helsesektoren

Tydelige forventninger til helseministeren

To barn E.coli-smittet i Trondheim – barnehage stengt

Oppgavedeling – igjen!

Før kunne de mest krevende analysene ta flere uker, nå kan de forberede på 24 timer: – Enorm forbedring

BT: Helse Bergen vil fjerne senger på Voss sjukehus

Helse Midt-Norge-styret ber om ny fremdriftsplan for Helseplattformen

FHI har ennå influensavaksiner til eldre – gikk tom i fjor